

DEU I PATRIA

EL TORRENT DE NA BORGES

1

Submergits dins la serenitat del paisatge, vora l'estany qui rutila com una pedra preciosa encastada en argent (l'arena), posats dins els braços acullidors de la naturalesa amiga, s'obliden les penes: gota de fel en un lac de dolçura, borrelló de fum dins una catarata de claror. S'obliden les penes que, com una eura immortal, duim aferiades a la nostra existència i s'espunten, per un moment, les espines argelagoses de la planta del dolor que ens creix en el centre del pit assaonada amb les nostres llàgrimes. Envejes maleides, instruments de suplici, que triturau com un cilindre de carreteres la vida nostra; traïdories que ens feis desconfiar de tot-hom i ens arribau a persuadir que sempre, derrera una cara amable hi ha una intenció perversa al menys aquí restareu ofegades! Desigs impossibles i torturadors que cremau com a carbons encesos, ànsies de coses inassequibles que fiblau com un esperò roent clavat al flanc; folles quimeres, somnis i deliris; tempestats

horrendes que se congrien dins l'abisme sense fons del nostre cor; negres melanconies que endolau d'espessa tenebror els nostres pensaments i fermau la nostra activitat amb el rovell del fàstig, aquí hi trobareu un sedatiu, un baume refrigerant, una bonansa qui mai s'altera, un goig reposat que inunda les entranyes mossagades pel voltor del sufriment. Però, tenguem idees més boniques i més plaents, no fos cosa que la visió d'aquesta vall puríssima s'enterbolís amb la boira llefiscola i el baf qui s'exhala del nostre neguit interior.

FELIX

Memòries

Quan dorm la vila dins la nit densa, li plau al viatger que ha fet com Ulisses son bell viatge, sortir una estona per son jardí. La nit posa una vasa de sombra a la silueta dels arbres i de les cases. Una òliba solitària fa més profund el pregon silenci amb sos xiulos misteriosos que sembla que fan pipellatjar els estels en fulgors blaus i verds. Els mons llunyans que es malten com a diamantons la alhaca del cel, fan sentir damunt nostre la seva atracció inexplicable. Acabat son bell viatge, el peregrí troba més delitosa que mai la pau de la vila. La pols de la caminada ha tenyit d'argent sos cabells, i el cansansi ha omplert de melangia sos ulls. Anys enrera aquesta pau li semblava de una monotonia insoportable i ara ha vingut, precisament a trobar la tranquil·litat que abandonà. Quines angúnies ompliren els anys de l'absència? Algú ha dit que a París pintà belles teles, i que volia cercar la veritat amb els pinzells. Tota activitat humana ens dona una arma per a cercar el que creim la veritat, però sempre hi ha quelcom més enllà de l'obra realitzada. Sempre brilla dins el cel una estrelleta que ens atreu amb més força que les altres; sempre hi ha un batec de vida impossible de copçar.

A Ginebra, una nit clara com aquesta, assegut a l'illa minúscula que dú el nom de l'autor de les Confessions, trobà la seva ànima bessona llegint el dietari del gran solitari emotiu que s' digué Amiel. La polsina d'argent de la carrera de St. Jaume suara li semblava l'

estela de una nau, i la seva memòria li ha portat cailadament la tonada de la cançó del ginebrí:

El navili ha passat. Sobre la mar
[fent via
deixava una estela que ben aviat
[s'esborrà.
pero, pots conèixer si et plau, o
[capità!
per el diari de bord la ruta que
[seguia.

I, ara el viatger quan dins la nit tot calla i dorm, s'ha assegut per posarse a escriure les seves memòries.

No cal ésser un professional de la malinconia, com digué Xenius de Saint Beuve, per tenir alguna cosa que es pugui escriure confidentalment. L'exàmen diari per escrit es una costum que dins la vila no te gaires imitadors. Ningú reculleix l'anedocta insignificant que ha corregut dins el poble, ningú registra la petita minúcia pagesa. Es que no passa res? A ningú li ha passat res mai aquí? No hi ha cap donzella que s'ajuga confiar al paper els secrets de son cor? Ningú es vol cap buçar dins si mateix? Passa el navili de nostra vida o brint ample solc demunt la mar, però aviat l'estela s'esborra i tot hom ignora la ruta fins noltres mateixos. Rès queda de la lluita de un dia, de la alegria de un moment, de l'esperança de una hora. La memòria flaquetja i al terme de la nostra vida ja no sabem si hem viscut. No hi ha dupte que tenim molts de veïns de sensibilitat exquisida però que son de pocs els de sensibilitat educada.

Ara el viatger ha començat a redactar ses memòries. Fora de Mallorca aprengué a escoltar, i ha trobat que la que tenia per vida monòtona es una vida plena de ressonàncies. Cal sébrer escoltar. Cal fixar per a sempre l'emoció fugissera. A dalt, en el cel una estrelleta ens atréu sempre més que cap altre.

JOSEP SUREDA BLANES

DE TERRES AFRICANES

LO QUE SÓN ELS MOROS

Jo record haver vist en un quadro, vell ja, del martiri del Beat Ramón, com aquells que li tiraven

les pedres eren exactament iguals als que hi ha per aquí: calsons curts fins als genolls, de colors molt variats predominant el color de cel, un mocador pel cap, una camia ni blanca ni negra, —blanca pot ésser que ho fos quant la compraren— calsant unes espartenyas de llatra gruixada, de fer estores de carro, enganxada la planta al dit gros del peu, amb un tros de corda. Son casi negres, xerren pels colzes i són més afectats de fer el vago que de fer feina.

N'he vists ja molts, a l'hora en que el sol fa les banyes, pujar dalt d'un turó, estendre els braços en creu i permaneixen pregant, amb aquesta actitud més d'un quart d'hora. Altres més materialisats prenen el tè amb unes fulles aromàtiques amb infusió dins ell.

Un mati, un amic de l'oficina en feu notar un moro, el qual amb un tassó d'aigua, se rentava el cap, la cara, les cames i els peus, beguent se llavors la que quedava, costum incalificable i bastant estesa dins ells.

En conec que són molt afectats de vendre; el mercat diariament està plè d'articles portats per ells: nísperos a balquena, tomàtiques, taronges a coves, peix de mil qualitats, carns de bou, anyell, porc i gallina i està animadíssim desde les 6 fins a les 8 o 9 del mati.

El clima d'aquestes regions, es calent desde les 8 del mati fins a les 7 del vespre, i fred durant la nit com per Mallorca el febrer; molts de vespres plou, dies amb més intensitat, dies mes lleuger. El vent reina sempre, dins aquestes terres del Rif, alsant unes nuvolades de pols que tapen la vista.

Els sembrats que's destrien, són morts casi per la manca d'aigua amb relació a la fortor del temps. La mala anyada que esperan, no és però obstacle a la satisfacció íntima en que preparen la celebració de la seua Pasqua.

El terror montanyós s'extén cap a la Zona francesa; no se veu ni un arbre, les montanyes casi pelades prenen a la sortida del sol unes tonalitats vermella i cel, que les umpl de misteri.

La mar, enfurida molts de dies pel vent reinant, atupa las costas amb violència, imposibilitant l'arribada del correu de Melilla, que és l'únic consol dels qui habitam per aquí.

**AQUEST NÚMERO HA ESTAT
VISAT PER LA CENSURA**

No descuideu de visitar la nostra casa

En ella hi trobareu tot lo necessari per satisfer el gust més refinat.

Xampany, vins, licors, conserves, dolços, chocolates, bombons, galletes, embutits, jamón, formatges,

:: fruites i nortolisses de totes classes ::

* barquillos i torrons *

Se serveixen LUNCHS amb prontitut i perfecció

Gran Colmado L'ESPERANÇA

PLASSETA DEL MARXANDO, 3 :: ARTA

AGENCIA DE ARTA A PALMA
I VICEVERSA DE

ANTONI GILI (A) COMUNA

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA
DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI

Palma -- Banch de S'oli, 24

DIRECCIO: Artá--Can Comuna Centro

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DERAÇA
CUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I PONEDORES, INCUBADORE,
ANELLES, PLANS I CONSULTES.
--(H) CONSELL-MALLORCA--

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n. 39 a 149

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA

Y CABALLERO

ARTICULOS Y NOVEDADES
PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Panaderia "VICTORIA"

(ES FORN NOU

DE

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre: pans, panets, galletes, bescuits, rollets, i tota clasa de pasticeria.

===== Se serveix a domicili. =====

Netedat, prontut i economia

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

Royal Fruit

Beguda exquisita, elaborada amb extracte de fruites. Provau-le, és deliciosa.

== GASSEUSES Y SIFONS ==

Fabricant:

M. MUNTANER FLAQUER,

representant del acreditat XAMPANY D'OR.

Fàbrica i despaig:

PLASSETA DES MARXANDO. Artá

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artá, Palma i Capdepera i heiva cada dia

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrreg.

Direcció a Palma: Harina 38. An es costat des Centro Farmacèutic.

Artá: Palma n.º 3.

Tienda Vicens

PRECIOS FIJOS Y MUY REDUCIDOS
EN

Tejidos y toda clase de
Merceria comestibles
Perfumeria

SE VENDEN MAQUINAS DE COSER
PFAFF E IMPERI

y toda clase de instrumentos

J V. CALLE DE A. BLANES 38

Automòvils de llugue:

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació. Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demés punts de Mallorca a preus convenguts

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.

Id Son Servera n.º 29 } ARTÁ.

NAUMAN

MAQUINAS PARA
COSER Y BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas para coser y bordar del continente.

(MARCA ALEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI